

รายงานการประชุม
คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันทางการเกษตร
สิทธิเกษตรกร สิทธิที่ดินทำกิน สิทธิการเข้าถึงแหล่งทุนและหนี้สินเกษตรกร
ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐
วันจันทร์ที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุม ๑ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ชั้น ๖ อาคารวชิราวุธานุสรณ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

ผู้มาประชุม

๑. นายคงฤทธิ	บัวบุญ	ประธานกรรมการ
๒. นายเรืองเดช	สุขสมบูรณ์	รองประธานกรรมการ
๓. นายประยงค์	ดอกกล้าไย	กรรมการ
๔. นายสุพจน์	ป้อมชัย	กรรมการ
๕. นายสุพล	หมอนทอง	กรรมการ
๖. นายสมศักดิ์	ฤกษ์อนันต์	กรรมการ
๗. นายอภิมาต	เห็บควนเคี่ยม	กรรมการ
๘. นายยูโซ๊ะ	อาเก๊ะ	กรรมการ
๙. นายสวัสดิ์	สายสุกกาจินะกุล	กรรมการ
๑๐. นางสาวโสภภาพรณ	กาสมสัน	กรรมการและเลขานุการ
๑๑. นายสุรศักดิ์	วานิชกิจ	กรรมการและเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายเกิดโชค	เกษมวงศ์จิตร	กรรมการ	(ติดราชการ)
๒. นายเพิ่มศักดิ์	มกราริรมย์	กรรมการ	(ติดภารกิจ)
๓. นายมงคล	รัตนะ	กรรมการ	(ลาป่วย)
๔. นางสาวอัญชลี	บารมีรุ่งเรือง	กรรมการ	(ติดภารกิจ)

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวภัทราภรณ์	ปรีชาจารย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนอาวุโส
๒. นางสาวธัญลักษณ์	เตี้ยย่อง	นักระบบงานคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ
๓. นางสาวกนกพร	ปัญญาชาติรักษ์	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
๔. นายโชคสกุล	มหาคำรุ่ง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่
๕. นายแก้ว	ไชยชนะ	เกษตรกร (ที่ประสบปัญหาหนี้สิน)

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑

เรื่อง ที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

การประชุมครั้งนี้เพื่อสรุปงานประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ซึ่งในการประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐ จะเป็นเรื่องขอการพิจารณาขออนุมัติงบประมาณเท่านั้น รวมถึงได้เชิญผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มาเป็นวิทยากรในดังกล่าว เป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้สถานที่

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒

เรื่อง รับรองรายงานการประชุม

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ผู้ประสานฯ ได้แจ้งเวียนเอกสารรายงานการประชุมทาง E-mail เสนอต่อคณะกรรมการฯ ทุกท่านเพื่อตรวจสอบและให้การรับรองรายงาน

เสนอต่อที่ประชุม

เพื่อให้การรับรองรายงานการประชุม

มติที่ประชุม

๑. ประธานฯ มอบให้คณะกรรมการฯ ทุกท่านตรวจสอบรายงาน หากมีข้อแก้ไขให้แจ้งต่อผู้ประสานงานภายใน ๗ วัน นับถัดจากวันที่มีการประชุม หากพ้นกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคณะกรรมการฯ ให้การรับรองรายงานดังกล่าว

๒. ให้ทำหนังสือแจ้งรายงานประชุมต่อสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเพื่อรับทราบ ข้อมูลและสาระสำคัญที่จำเป็นและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

๓. รายงานการประชุม มีการเผยแพร่ใน เว็บไซต์ของสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

ระเบียบวาระที่ ๓

เรื่อง เพื่อทราบ

๓.๑ ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันทางการเกษตร สหกรณ์เกษตรกร สหกรณ์ที่ดินทำกิน สหกรณ์การเข้าถึงแหล่งทุน และหนี้สินเกษตรกร

งบประมาณ

- ได้รับการจัดสรร จำนวน ๖๖๖,๖๖๖ บาท มีผลการเบิกจ่ายจำนวน ๕๕๓,๕๖๘.๐๐ บาท
ยอดเงินคงเหลือ ณ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๐ ๑๒๓,๑๙๘.- บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นสามพันหนึ่งร้อยเก้าสิบแปดบาทถ้วน)

การประชุม

จัดประชุม รวมทั้งสิ้น ๕ ครั้ง (ไม่นับรวมในครั้งนี้) แยกเป็น

- การจัดประชุมคณะกรรมการฯ	๔	ครั้ง
- การประชุมร่วมกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์	๑	ครั้ง

ผลการดำเนินงาน

แก้ไขปัญหาคือร้องเรียน

- เรื่อง ขอให้ทบทุนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ.๒๕๖๐ เสนอต่อ อธิบดีอัยการ สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

การแก้ไขปัญหานี้สิ้นเกษตรกร

๑. การขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เห็นชอบให้ดำเนินการขับเคลื่อนงานการแก้ปัญหานี้สิ้นเกษตรกร โดยใช้พื้นที่ของจังหวัดเป็นเป้าหมาย ภายใต้หลักการว่าด้วย การเข้าใจ เข้าถึง และการพัฒนา ทักษะและอาชีพ ตามแผนงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

สภาเกษตรกรแห่งชาติ/จังหวัด ซึ่งเป็นตัวแทนของเกษตรกรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการนำนโยบายภาครัฐสู่การปฏิบัติ และมีหน้าที่สร้างความเข้าใจเพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามา เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการเกษตรภายใต้หลักการ “จากล่างสู่บน” โดยให้ความสำคัญ “สร้างคนและสร้างภูมิคุ้มกัน” ให้ภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นเศรษฐกิจฐานรากโดยใช้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความมั่นคง ในอาชีพและการดำเนินชีวิต

การบริหารจัดการหนี้สิน ในแต่ละชุมชน/ท้องถิ่น ควรสนับสนุนให้ภาคธุรกิจและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามา ภายใต้แนวทาง “ประชารัฐ” เพื่อให้ปัญหานี้สิ้น ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

๒. การสร้างความเป็นธรรมด้านกฎหมายแก่เกษตรกร

กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม ได้ประสานขอให้จัดส่งรายชื่อผู้แทนสภาเกษตรกรจังหวัด เพื่อเป็นผู้ประสานงานกับกรมบังคับคดีในส่วนของหนี้สินเกษตรกร โดยสภาเกษตรกรแห่งชาติมอบหมายให้ประธานสภาเกษตรกรจังหวัด และหัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดทุกจังหวัด เป็นผู้แทนสภาเกษตรกรจังหวัด ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกับกรมบังคับคดีจังหวัด เพื่อดำเนินงานแก้ไขปัญหานี้สิ้นในระดับพื้นที่ เป็นการเชื่อมโยงมิติในการปฏิบัติงาน และเป็นสื่อกลางประสานความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่เกษตรกร

๓. การแก้ไขปัญหาคือพิพาทของเกษตรกร

ตามที่กระทรวงยุติธรรมได้ร่วมมือกับสภาเกษตรกรแห่งชาติ ในการสร้างความเป็นธรรมด้านกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาคือพิพาทของเกษตรกรทั่วประเทศ นั้น

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม จึงได้จัดทำแผนการขยายเครือข่ายด้านการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท เพื่อรองรับพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ.๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดให้เมื่อมีข้อพิพาทระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการให้นำกรณีข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย ก่อนที่จะนำเรื่องเข้าสู่กระทรวงการพิจารณาของศาล

โดยได้จัดอบรมแกนนำในพื้นที่ เพื่อพัฒนาแกนนำเกษตรกรแต่ละพื้นที่ ให้เป็นนักไกล่เกลี่ยประจำพื้นที่ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาสังคม

๔. การจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชน * * *

เพื่อให้การบริหารงานศูนย์ยุติธรรมชุมชนทั่วประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงยุติธรรม ได้มีคำสั่ง ที่ ๕๗๐/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดยเพิ่มเติมองค์ประกอบกรรมการลำดับที่ ๔.๗ ดังนี้ “ผู้แทนสภาเกษตรกรตำบล และผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนระดับตำบล”

โดยสนับสนุนให้ภาคประชาชน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนให้ครอบคลุมในระดับพื้นที่ทุกจังหวัด วัตถุประสงค์ เพื่อขยายความช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมาย

การบูรณาการแผนงานในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ปัจจุบันกระทรวงยุติธรรม ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนภารกิจของคลินิกยุติธรรมชุมชน (ศูนย์ยุติธรรมชุมชน) ตำบลละ ๕ พันบาท และศูนย์ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ๕,๐๐๐ บาท โดยตั้งเบิกจ่ายที่สำนักงานยุติธรรมจังหวัด สภาเกษตรกรจังหวัด สามารถประสานขอความร่วมมือเพื่อดำเนินงานจัดเวทียุติธรรมร่วมกันได้ที่สำนักงานยุติธรรมจังหวัด

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานตามที่กล่าวมาข้างต้น ได้มีการรายงานต่อที่ประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติไปแล้ว

สำหรับเรื่องกฎหมายเกษตรพันธสัญญา รายละเอียดปรากฏอยู่ในรายงานการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ (หน้าที่ ๘) ซึ่งกฎหมายดังกล่าวสภาเกษตรกรฯ และเครือข่ายได้ร่วมดำเนินการ มาตั้งแต่ต้น

ข้อสังเกต การจัดทำกฎหมายอนุบัญญัติ กระทรวงเกษตรฯ ให้ความสำคัญผู้ประกอบการมากกว่าเกษตรกร เป็นเหตุให้เครือข่ายภาคประชาชนเกษตรพันธสัญญา ขอเข้าร่วมรับฟังข้อกฎหมายที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ณ ขณะนี้

ในส่วนที่เราต้องเตรียมความพร้อม คือ การเสนอผู้แทนเข้าร่วม เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกระทรวงเกษตรฯ ได้เพิ่มกรรมการสรรหา ๑ ท่าน คือ ผู้แทนจากสันนิบาตสหกรณ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๙ คน ประกอบด้วย ผู้แทนเกษตรกร ๓ คน โดยมีประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่งอยู่แล้ว

ผู้ประกอบการ ๓ คน

นักวิชาการ ๓ คน

เสนอต่อที่ประชุม เพื่อโปรดทราบ

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่อง เพื่อทราบ

๓.๒ ปัญหาหนี้สินนายแก้ว ไชยชนะ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรจังหวัดเชียงใหม่

เรื่องเดิม

ด้วยนางสาวแจ่มจันทร์ อุดหนุน อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๑๙/๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลสันทราย อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และนายแก้ว ไชยชนะ อยู่บ้านเลขที่ ๕๑/๒ หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าวกว้าง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ถูกฟ้องร้องและถูกดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึด เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๐ ระหว่างบริษัท ไทยฟู้ดส์ อาหารสัตว์ จำกัด เป็นโจทก์ ได้บังคับขายทอดตลาดที่ดิน โฉนดเลขที่ ๓๓๐๒๗ ที่ดินเลขที่ ๑๘๓ ตำบลสันทราย อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนเนื้อที่ ๒ ไร่ ๒๓ เศษ ๕ ส่วน ๑๐ ตารางวา ซึ่งเป็นหนี้รวมทั้งสิ้น ๗๐๐,๐๐๐ บาท โดยลูกหนี้ได้ชำระหนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท และจะชำระให้แก่เจ้าหนี้งวดที่ ๒ ในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ ก่อนขายทอดตลาด นัดที่ ๕ วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๐ จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท

เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้ลูกหนี้ไม่สามารถนำเงินไปชำระหนี้ได้ เจ้าหน้าที่บังคับคดีจึงประกาศขายทอดตลาด ในวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๐ โดยมีผู้มาเสนอซื้อผูกพันราคาไว้ ๓๐,๐๐๐ บาท ทั้งโจทก์และจำเลย ได้ใช้สิทธิ์ยื่นคัดค้านการขายตลาด สำนักงานบังคับคดีจังหวัดเชียงใหม่ จึงได้กำหนดการขายทอดตลาดทรัพย์สินอีกครั้ง ในวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

นางสาวแจ่มจันทร์ อุดหนุน และนายแก้ว ไชยชนะ ได้ยื่นเรื่องขอกู้กับ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอสารภีแล้ว แต่ธนาคารไม่สามารถให้คำตอบได้ว่าจะให้กู้ยืมได้ทันกำหนดก่อนการขายทอดตลาดได้หรือไม่ (วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐)

เกษตรกรทั้ง ๒ รายได้ยื่นเรื่องขอรับความช่วยเหลือตามระเบียบการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน แต่ไม่ได้รับการช่วยเหลือ เนื่องจากไม่เข้าหลักเกณฑ์ของระเบียบการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนได้ เนื่องจากนางสาวแจ่มจันทร์ อุดหนุน เป็นผู้ค้าประกัน ตามหลักเกณฑ์การช่วยเหลือต้องเป็นลูกหนี้เท่านั้น

การดำเนินการ

เจรจาเพื่อขอเพิ่มวงเงินกู้ มาชำระหนี้สินให้กับบริษัทไทยฟู้ดส์ อาหารสัตว์ จำกัด

เจ้าหน้าที่ ธกส.ได้แนะนำให้เกษตรกรนำเงินสดมาปิดหนี้เดิมเพื่อขอเพิ่มวงเงินกู้ในหลักทรัพย์เดิม และแนะนำให้ไปกู้เงินนอกระบบ จำนวน ๑.๕ ล้านบาท โดยธนาคาร ธกส. จะทำเรื่องปรับวงเงินกู้ใหม่ตามมูลค่าหลักทรัพย์ซึ่งมีจำนวน ๓ ล้านบาท

การจ่ายเงินกู้

งวดที่ ๑ ธนาคารจ่ายเงินได้จ่ายให้เพียง ๒ ล้าน ณ วันจ่ายเงิน ได้มีเจ้าหนี้มารับเงินที่ธนาคารฯ พร้อมกับเกษตรกร โดยเกษตรกรจะต้องจ่ายเงินสดคืนให้กับเจ้าหนี้ทั้งต้นและดอกเบี้ยเป็นเงินจำนวน ๑,๕๔๕,๐๐๐ บาท (ดอกเบี้ย ๔๕,๐๐๐๐ บาท) ระยะเวลา ๑๒ ชั่วโมง ซึ่งเงินส่วนที่เหลือจากเงินกู้งวดแรก เกษตรกรได้นำมาวางที่สำนักงานบังคับจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอให้ชะลอการขายทรัพย์สินของตนเอง

ประกอบกับในวันที่ประกาศขายทอดตลาด ได้มีบุคคลมาวางเงินเพื่อซื้อทรัพย์สินนี้ จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งหากพ้นสิ้นเดือนนี้ถ้าไม่มีผู้มายื่นประมูลเพิ่ม ทรัพย์สิน (ที่ดิน) จะถูกขายในราคาเพียง ๓๐,๐๐๐ บาท บริษัทฯ ที่ฟ้องร้องจึงได้ยื่นคัดค้านเนื่องจากมูลค่าหนี้สินของเกษตรกร มีจำนวนสูงกว่า ทรัพย์สินที่นำมาขายตลาดทอดตลาด

ประเด็นคือ สำนักงานบังคับคดีจังหวัดเชียงใหม่ จะต้องขายทรัพย์สินในวันที่ ๙ ในการชะลอครั้งนี้เป็นผลมาจากการวางเงินจำนวน ๔ แสนบาท เพื่อขอให้ชะลอการขายทรัพย์สิน

งวดที่ ๒ ธกส. สัญญาว่าจะดำเนินการเพิ่มวงเงินให้อีกจำนวน ๗ แสนบาท เพื่อนำไปใช้หนี้กับบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์ (เจ้าหนี้รายที่ ๒) ที่ฟ้องเกษตรกร ซึ่งทรัพย์สิน (ที่ดิน) อีกแปลงหนึ่งอยู่ระหว่างการขายทอดตลาด

เพื่อเป็นการรักษาทรัพย์สิน (ที่ดิน) ที่อยู่ระหว่างการขายทอดตลาด ไม่ให้ตกไปเป็นของบุคคลอื่น เกษตรกรได้เจรจาขอให้ ธกส. สาขาอำเภอสารภี ออกหนังสือรับรองการจ่ายเงินกู้งวดที่ ๒ มาแนบประกอบ แต่พอครบกำหนด ธกส. ไม่ได้จ่ายเงินกู้ให้เกษตรกร และให้เหตุผลว่าดำเนินการให้ไม่ทัน

การประสานความช่วยเหลือ

เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ นายคงฤทธิ บัวบุญ นายสุพจน์ ป้อมชัย พร้อมคณะฯ ได้นำเรื่องดังกล่าว เข้าพบและหารือ ผู้บริหาร ธกส. สำนักงานใหญ่ พร้อมนำสำเนาหลักฐานทรัพย์สิน (ที่ดิน) มาประกอบการพิจารณา ซึ่งผู้บริหารได้พิจารณาหลักทรัพย์แล้ว จึงได้ส่งการทางโทรศัพท์ไปยัง ธกส.สาขาอำเภอสารภี เพื่อให้ปรับราคาประเมินให้สูงขึ้น เนื่องจากวงเงินที่เกษตรกรขอความช่วยเหลือ มีจำนวนเพียงแค่ ๓ แสนบาท อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถใช้หลักทรัพย์นี้ ค้ำประกันเงินกู้ได้

การให้ถ้อยคำของเกษตรกร

นายโชคสกุล มหาคำรุ่ง

สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่

กล่าวถึงหนี้สิน ของนายแก้ว ไชยชนะ เป็นหนี้สินที่กู้เงินในนามวิสาหกิจชุมชน โดยบริษัทไทยฟู้ดส์ อาหารสัตว์ จำกัด ได้ทำการสืบทรัพย์ และได้ทำการฟ้องร้องเพื่อนำทรัพย์ดังกล่าวมาขายทอดตลาด ผลการหารือในวันนี้ ผู้บริหาร ธกส. สำนักงานใหญ่ ได้ทำการประสานทางโทรศัพท์กับ ธกส.สารภี และให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันจันทร์ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐ เนื่องจาก ธกส.สำนักงานใหญ่ ได้พิจารณาหลักทรัพย์แล้ว เห็นว่าทรัพย์ดังกล่าว มีการประเมินตั้งแต่ปี ๒๕๒๐ โดยให้ทำการปรับราคาประเมินให้เป็นปัจจุบัน

นายแก้ว ไชยชนะ

เกษตรกร ที่ประกอบอาชีพเกษตรผสมผสาน

กล่าวถึงความจำเป็นมาของการประกอบอาชีพการเลี้ยงหมู เป็นผลมาจากตนเอง และเครือข่ายในหมู่บ้าน ได้รับสนับสนุนพันธุ์หมู จากกรมปศุสัตว์ เมื่อปี ๒๕๕๗ และได้เป็นฟาร์มเครือข่ายของศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์จังหวัดเชียงใหม่ ในนาม ชัยชนะ ฟาร์ม โดยเข้ารับการอบรมด้านการเลี้ยงหมู และฟาร์มมาตรฐาน ทุกขั้นตอน ดังนี้ การเลี้ยงแม่พันธุ์ การบำรุงรักษา การผสมเทียม การรีดน้ำเชื้อ การทำคลอด และการดูแลลูกสุกรก่อนหย่านม ในปี ๒๕๕๘ ตนเองและเครือข่ายได้ดำเนินการจัดตั้งกลุ่ม เพื่อทำการเกษตรแบบครบวงจร โดยได้จัดตั้งโรงฆ่าสัตว์ตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ที่จังหวัดลำพูน ใช้งบประมาณ ๔ ล้านบาท

ปี ๒๕๔๙ ได้จัดตั้งกลุ่ม ประกอบด้วยเกษตรกรจาก ๓ ตำบล (ต.สันทราย ต.ข้าวเม่ง ต.ท่ากว้าง) และปี ๒๕๕๒ ได้ตั้งกลุ่มเลี้ยงสุกรใหม่เพื่อหาทุนมาขยายโรงเรือน และได้ทำแผนยื่นต่อ ธกส. และออมสิน ในนามของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ชื่อกลุ่มเลี้ยงสัตว์ครบวงจร บ้านหนองแบน ที่ตั้งกลุ่ม ๑๙/๑ ม.๖ ต.สันทราย อ.สารภี จ.เชียงใหม่ ซึ่งได้รับการอนุมัติทุนจากทั้งสองธนาคาร ตนเองได้นำเงินมาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ และได้ซื้อแม่พันธุ์เพิ่ม และขายลูกสุกรให้กลุ่มผู้ชนในกลุ่มต่าง ๆ ที่ไม่ได้เลี้ยงแม่พันธุ์ เพื่อเอาไปขุนพอได้น้ำหนักประมาณ ๙๕-๑๐๐ ก็ให้นำมาขายให้โรงฆ่าสัตว์ที่ จ.ลำพูน

ต่อมาได้มีบริษัทอาหารสัตว์ หลายบริษัทเข้ามาส่งเสริมเรื่องอาหารสัตว์ ให้เครือข่ายกลุ่มต่าง ๆ จึงทำให้เกิดหนี้ในระบบตามมา

ในปี ๒๕๕๔ ฟาร์มประสบปัญหาโรคระบาด คือ โรคพีอาร์อาร์เอสชนิดรุนแรงในฟาร์มสุกร หรือ เพร็สจีน สร้างเสียหายอย่างยิ่ง (สุกรตายยกฟาร์ม) ข้าพเจ้าและนางแจ่มจันทร์ ได้ทำรายงานความเสียหายที่เกิดจากโรคระบาด เสนอต่อ ธ.ก.ส. เพื่อประกอบแผนการผลิตตามกิจกรรมที่ได้รับอนุมัติเงินมาดำเนินการ

เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส.ได้สำรวจข้อมูลตามรายงาน และมาดูแลหลักทรัพย์ที่นำไปค้ำประกันเงินกู้ (ส่วนตัว) ไม่เกี่ยวกับกลุ่ม เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส.ให้ข้าพเจ้านำไปประเมินกับที่ดินอำเภอสารภี และให้นำกลับมาที่ ธ.ก.ส.พิจารณา โดยใช้ระยะเวลาประมาณเกือบ ๑ ปี (เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส.ชุดเดิม ได้ย้ายไปประจำพื้นที่อื่นแล้ว) จากสถานการณ์ดังกล่าว เป็นผลทำให้ข้าพเจ้า ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ เป็นเหตุให้มีหนี้สินผูกพันกับบริษัทไทยฟู้ดส์ อาหารสัตว์ จำกัด จำนวน ๗ แสนบาท และไม่ได้ชำระเงินกู้ให้กับสถาบันการเงินในปลายปี ๒๕๕๕ สถานะหนี้สินของข้าพเจ้า จัดอยู่ในกลุ่มหนี้ NPL (ธ.ก.ส.)

จากภาระหนี้สินที่ผูกพันกับบริษัท ไทยฟู้ดส์ อาหารสัตว์ จำกัด จำนวน ๗ แสนบาท บริษัทฯ ได้ทำการสืบทรัพย์ และพบว่าข้าพเจ้ามีทรัพย์สิน(ที่ดิน) ที่นำไปค้ำประกันเงินกู้ที่ ธ.ก.ส. จึงได้ฟ้องขอยึดทรัพย์สิน (ที่สืบได้) เพื่อนำมาขายทอดตลาด ชำระหนี้ที่ผูกพันกับบริษัท จำนวน ๗ แสนบาท

ข้อสังเกต บุคคลที่ม่าวางเงินเพื่อซื้อทรัพย์สิน ที่สำนักงานบังคับคดี เป็นคนมาจากจังหวัดพิจิตร ได้รับมอบหมายมาให้ดำเนินการ ซึ่งหากเป็นคนต่างถิ่นคงไม่สามารถทราบว่า ที่ดินของตนเองมีลักษณะอย่างไร

การขอความช่วยเหลือ

เพื่อรักษาที่ดิน ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินของครอบครัว ข้าพเจ้าได้ยื่นเรื่อง ขอความช่วยเหลือจากสภาเกษตรกรจังหวัด และได้รับความช่วยเหลือจากคณะกรรมการฯ ในการประสานหาหรือแนวทางการให้ความช่วยเหลือ จนสามารถผ่านพ้นปัญหาดังกล่าวได้

ความเห็นของคณะกรรมการ

จากกรณีปัญหาดังกล่าว สามารถวิเคราะห์ได้ว่า จะมีกระบวนการซื้อที่ดิน โดยผ่านกลไกของการบังคับคดี จึงเห็นควรทำเป็นกรณีศึกษา และเป็น MODEL การแก้ไขปัญหาหนี้สิน กรณีทรัพย์สินอยู่ระหว่าง “การบังคับคดี” ขายทอดตลาด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการฯ รับทราบ เมื่อมีการดำเนินเรื่องนี้ แล้วเสร็จ
เห็นชอบให้นำไป จัดทำเป็น MODEL เพื่อประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์

ระเบียบวาระที่ ๓

เรื่อง เพื่อทราบ

๓.๓ ร่าง พ.ร.บ. ยุติธรรมชุมชน

นางสาวโสภภาพรรณ กาสมสัน กล่าวร่าง พ.ร.บ. ยุติธรรมชุมชน จะกำหนดใช้เป็นกฎหมายในเร็วนี้ ซึ่งเป็น พ.ร.บ. ดังกล่าว เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับศูนย์ยุติธรรมชุมชน โดยมีผู้ทรงวุฒิ รวม ๓ คน การแต่งตั้งโดยมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง และคัดเลือกผู้ทำหน้าที่ในศูนย์ยุติธรรมจังหวัด

นายคงฤทธิ บัวบุญ กล่าวเสริมว่า ปัจจุบันรัฐบาล ได้สร้างเครื่องมือ ในการช่วยเหลือเกษตรกร ประกอบด้วย กระทรวงเกษตรฯ กระทรวงยุติธรรมฯ กระทรวงการคลังฯ สภาเกษตรกรฯ จึงมีหน้าที่ในการสร้างความเข้าใจ การใช้เครื่องมือ และสร้างกลไกการทำงานร่วมกันกับภาครัฐ

โดยเฉพาะกระทรวงยุติธรรม ได้เสนอกฎหมายหลายฉบับ เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้กับเกษตรกร และประชาชนทั่วไป สภาเกษตรกรฯ จึงมีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนเกษตรกร

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓

เรื่อง เพื่อทราบ

๓.๔ การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้

นายสุรศักดิ์ วานิชกิจ การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยมีเอกสารประกอบ รวม ๒ ชุด ดังนี้ กฎหมายป่าไม้ และประมวลกฎหมายที่ดิน ๒๔๙๗ และ ๒๔๙๘ ประกอบกับมติ ครม. ซึ่งเริ่มต้นของปัญหา ๒๕๐๓ และ ๒๕๐๔ เกี่ยวข้องกับป่าไม้ถาวร (รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายรายงาน)

ข้อเสนอต่อคณะกรรมการฯ

๑. เพื่อศึกษาปัญหาที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ภายในจังหวัด ที่มีแนวเขตพื้นที่ทับซ้อนพื้นที่ป่า (ไม่รวมที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์) ซึ่งบางพื้นที่ ออกโฉนดแล้ว
๒. คำว่า “ป่าไม้ถาวร” ไม่มีคำจำกัดความ เนื่องจากเป็นมติ ครม. (ไม่ใช่กฎหมาย) และเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ของรัฐบาลที่มาทำหน้าที่ในการบริหารงาน
๓. เพื่อศึกษานโยบาย การทวงคืนผืนป่า ซึ่งในเรื่องนี้ นายประยงค์ ดอกกล้วย คณะกรรมการฯ ได้เคยให้ข้อมูลเบื้องต้นไว้แล้ว

นางสาวโสภภาพรรณ กาสมสัน กล่าวว่า ในเรื่องนี้ ได้รับคำแนะนำจากประธานสภาเกษตรกรสงขลา เกี่ยวข้องกับคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทจ.จังหวัด) สภาเกษตรกรจังหวัด สามารถเสนอชื่อตนเองเข้าร่วมเป็นคณะอนุกรรมการฯ ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิชุดนี้ได้ หากเรามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเร่งด่วนเสนอต่อจังหวัด

**ซึ่งในเรื่องที่เสนอมานี้ จะเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
หรือไม่ขอให้คณะกรรมการฯ พิจารณา**

นายคงฤทธิ บัวบุญ กล่าวเสริมถึงการเสนอชื่อเข้าร่วมในคณะอนุกรรมการฯ (คทจ.จังหวัด) โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓ ว่า “การใดที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนรวมของเกษตรกร สภาเกษตรกรแห่งชาติ อารมณ์ขอเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องได้”

ในฐานะตัวแทนเกษตรกร เราต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของป่าไม้ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ป่าสงวน ป่าอนุรักษ์ ป่าอุทยานแห่งชาติ ป่าจำแนก ป่าตามมติ ครม. หมายความว่าอย่างไร และที่ดิน ของ สปก. เป็นอย่างไร กล่าวถึงการขับเคลื่อนเรื่องที่ดิน ของสมาชิกภาคอีสาน จะมีการแบ่งกลุ่มเพื่อทำการศึกษาสภาพปัญหา ที่มงานจะมีการอธิบายความหมายของประเภทที่ดินในแต่ละพื้นที่

นายอภิมาตย์ เหมรัมย์ กล่าวถึงสภาพปัญหาของที่ดินจังหวัดสตูล ณ ปัจจุบัน สามารถจำแนกออกเป็น ๕-๖ ประเภท โดยผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล ได้มอบหมายให้สภาเกษตรกรจังหวัดสตูล เป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินของจังหวัด และกำหนดให้ทุกหน่วยงานจะต้องส่งข้อมูลมาที่สำนักงานฯ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบข้อมูลก่อนนำเสนอต่อคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทจ.จังหวัด) เพื่อดำเนินแก้ไขปัญหาต่อไป

นายประยงค์ ดอกสำเภา กล่าวเสริมถึงเรื่องการแก้ไขปัญหาพื้นที่ป่าไม้ ประเด็นปัญหามาจาก

๑. นโยบาย ที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์
๒. การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม
๓. ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน

เป็นผลมาจากสถานการณ์พื้นที่ป่าไม้ในปี ๒๕๐๔ ภาพรวมของพื้นที่ พื้นที่ป่าไม้ มีเหลือเพียงแค่ ๕๐ % ของพื้นที่ รัฐบาลจึงมีนโยบายเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป่าอุทยานแห่งชาติครั้งแรก โดยต้องกันพื้นที่ป่าไม้ไว้ ๕๐ % และจำแนกประเภทป่าไม้กับที่ดินทำกิน และขณะเดียวกันรัฐบาลมีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ ซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมการเกษตรเพื่อส่งออก ส่งผลให้เกิดปัญหาการบุกรุกเพื่อใช้พื้นที่ทำการเกษตรมากขึ้น รวมถึงการเปิดสัมปทานทำไม้ และมายกเลิกในปี ๒๕๓๒ ซึ่งพื้นที่ป่าไม้มีเหลือเพียง ๒๘ % เท่านั้น

ในปี ๒๕๓๒ ซึ่งพื้นที่ป่าไม้มีเหลือเพียง ๒๘ % จึงกำหนดเป้าหมายใหม่ โดยเร่งประกาศใช้กฎหมายป่าอุทยานแห่งชาติ เพื่อขอพื้นที่ป่าไม้คืนจากชุมชน โดยใช้มติ ครม.ปี ๒๕๔๐ สามารถแก้ไขปัญหาได้เพียงแค่ ๑๖ % ส่วนที่เหลือพิสูจน์สิทธิ์ไม่ผ่าน ซึ่งไม่เป็นธรรมกับชุมชนที่อยู่อาศัยเดิม เนื่องจากสภาพพื้นที่ในแต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกัน

ปัญหาส่วนหนึ่งมาจากที่ดินบางแห่ง มีเอกสารสิทธิ์ จึงไม่ต้องทำการพิสูจน์สิทธิ์ ซึ่งความเป็นจริง การได้อาจไม่ถูกต้องตามกระบวนการที่กำหนด ทำให้การบังคับใช้กฎหมายที่ผ่านมาเกิดความเหลื่อมล้ำกับชุมชนระดับรากหญ้า และทำให้สูญเสียที่ดินทำกิน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ ที่ผ่านมติ ปยป. เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐ รวม ๓ ฉบับ ท่านนายกสั่งการให้เร่งรัดกฎหมายดังกล่าว โดยให้แล้วเสร็จ ซึ่งขณะนี้ผ่านครม. ไปแล้ว รวม ๒ ฉบับ คือ ร่าง พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ กับร่าง พ.ร.บ.เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตอนนี้อยู่ที่คณะกรรมการกฤษฎีกา และจะต้องนำเข้า ครม.อีกครั้งในเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ นี้ วัตถุประสงค์ เพ่อนุญาตให้ใช้ชุมชนใช้ประโยชน์ในที่ดินและบริหารจัดการได้ โดยใช้มติครม. และไม่ต้องเพิกถอน อนุญาตได้ไม่เกิน ๒๐ ไร่ ครั้งละ ๕ ปี แต่ไม่เกิน ๒๐ ปี จะต่อได้หรือไม่พิจารณาจากการบริหารจัดการที่ดิน (เอกสารแนบ)

สำหรับพ.ร.บ.ป่าชุมชน จะช่วยแก้ปัญหาการจัดการป่าได้ แต่เฉพาะพื้นที่ป่าสงวน และป่าเสื่อมโทรม พื้นที่ ๑๙ ล้านไร่ ยังไม่ผ่าน ครม. จะนำเข้าไปในเดือนกันยายน ๒๕๖๐ นี้

ข้อเสนอ การกำหนดนโยบายการกระจายการถือครองที่ดิน ให้ชัดเจนและเข้มแข็ง หากดำเนินการ โดยคณะกรรมการฯ ชุดนี้ จะเป็นเรื่องของสิทธิเกษตรกร

แต่หากเริ่มต้นจากนโยบายรัฐบาล จะเป็นเรื่องของคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นางสาวโสภณาพรณ กาสมสัน กล่าวถึงปัญหาที่ดิน ส.ป.ก. เปลี่ยนเป็นชื่อของนายทุน รวม ๓ ประเด็น คือ

๑. **ส.ป.ก.เปลี่ยนชื่อและไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง** จากปัญหาหนี้สินของเกษตรกรในพื้นที่แม่ละเมา พบว่าไม่มีที่ดินทำกิน และไม่มีรายชื่อผู้ทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. ซึ่งผลการตรวจสอบข้อมูลพื้นที่จากผังเดิม ยังเป็นรายชื่อของเกษตรกรที่อาศัยอยู่เขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ แต่เมื่อ ส.ป.ก. มีการออกเอกสารสิทธิพื้นที่ทำกิน กลับเปลี่ยนเป็นชื่อของนายทุน ปัญหาดังกล่าวมาจากข้อกฎหมาย ส.ป.ก. และโครงสร้างการบริหารงานภายใน และปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงชื่อผู้ทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. เป็นจำนวนมาก

๒. **พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ** เกษตรกรปลูกข้าวโพด มีการจับจองพื้นที่และเข้าทำประโยชน์มาประมาณ ๑๐ กว่าปี มีบ้าน มีทะเบียนเรียบริ้อยแล้ว ประมาณ ๕๐ หลังคาเรือน แต่ไม่มีเอกสารสิทธิ จึงได้มีการตรวจสอบข้อมูล พบว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ ส.ป.ก. แต่ชาวบ้านด้านไม่เอาเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.เพราะไม่สามารถขายได้ เนื่องจากปัจจุบันที่ดินมีราคาสูงมาก

๓. **อุ้งผาง มาร้องขอเปิดที่ดิน คลองลาน เพื่อทำถนน**

จึงขอสอบถามที่นายประยงค์ ดอกกล้าโย ในฐานะเกษตรกรและเป็นคณะกรรมการสิทธิฯ มีมุมมองอย่างไรกับปัญหาทั้ง ๓ ข้อ

นายประยงค์ ดอกกล้าโย ได้ตอบข้อซักถาม ดังนี้

๑. **อุ้งผาง มาร้องขอเปิดที่ดิน คลองลาน** ในเรื่องการจัดทำถนน คณะกรรมการสิทธิฯ ไม่เห็นด้วย แต่มีข้อเสนอให้หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่เป็นการพิเศษเฉพาะ เพื่อให้เกษตรกรได้เข้าถึงการพัฒนาในด้านพื้นฐาน เช่น การศึกษา สถานพยาบาล ฯลฯ

๒. **ที่ดิน ส.ป.ก.** กล่าวโดยสรุปคือ จะกระบวนการที่ฉ้อฉลโดยใช้ช่องว่างทางกฎหมาย และนำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงรายชื่อผู้ทำประโยชน์ในที่ดิน เป็นชื่อของกลุ่มทุน ซึ่งเมื่อได้สิทธิไปแล้ว กระบวนการตรวจสอบสิทธิจะยากมาก ปัจจุบันมีการเปลี่ยนชื่อ ผู้มีกรรมสิทธิ์เป็นรายชื่อผู้ไม่ควรได้สิทธิ เกิน ๕๐ % และทราบมาว่า จะมีการแก้ไขกฎหมาย ส.ป.ก. ด้านคุณสมบัติ ไม่จำเป็นต้องเป็นเกษตรกร จากเดิม “ต้องเป็นเกษตรกร หรือผู้ที่ต้องการทำเกษตรกรรม” เปลี่ยนเป็น “ผู้ประสงค์จะทำเกษตรกรรม”

ล่าสุดพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ คสช.ใช้ คำสั่ง ม. ๔๔ อนุญาตให้ภาคอุตสาหกรรมน้ำมัน พลังงาน สามารถใช้ประโยชน์ในพื้นที่ได้ จึงเป็นความชัดเจนนารมณด้านกฎหมายการใช้พื้นที่ ส.ป.ก. เพื่อเกษตรกรรมเท่านั้น

แนวทางการแก้ไข ควรให้ผู้ได้รับผลกระทบ เสนอปัญหาเพื่อนำนโยบายมาเป็นข้อเสนอ ลดความขัดแย้ง

นายสุพจน์ ป้อมชัย กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงชื่อผู้ทำประโยชน์ของที่ดิน ส.ป.ก. เป็นผลมาจากนโยบาย การแปลงทรัพย์สินเป็นทุน ที่มาจากนโยบายภาครัฐที่ประกาศให้เกษตรกรสามารถนำที่ดิน สปก.มาค้าประกัน เงินกู้ได้ หากผู้กู้ (ผู้ทำประโยชน์รายเดิม) ไม่สามารถชำระหนี้ ให้ธนาคารแจ่งมายัง สปก. โดย ส.ป.ก.สามารถ เพิกถอนและพิจารณาหาผู้มาทำประโยชน์แทน แต่จะต้องทำการชำระหนี้แทนกับผู้ทำประโยชน์รายเดิม ก่อนเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว เป็นผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงผู้ทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าว

นายสุรศักดิ์ วานิชกิจ ในเรื่องที่ดิน การออกเอกสารสิทธิที่ถูกต้อง จะออกโดย สค.๑ โดยเฉพาะที่ดิน เขตป่า หรือป่าไม้ถาวร ตามมติ ครม. ซึ่ง สค.๑ เกิดขึ้นในปี ๒๕๔๘ ซึ่งเอกสารดังกล่าวออกให้ก่อนมี กฎหมาย ส.ป.ก.

นายคงฤทธิ บัวบุญ ได้สรุปแนวทาง เกี่ยวกับนโยบายทวงคืนผืนป่า ดังนี้
๑. ประมวลสถานการณ์ป่าไม้ และนโยบายทวงคืน การเคลื่อนงาน โดยให้ สภาเกษตรกรจังหวัด เสนอรายชื่อเข้าร่วมเป็นคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทจ.จังหวัด) - -
* การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประเภทป่าไม้
๒. การแก้ไขกฎหมาย ส.ป.ก. ด้านคุณสมบัติ ผู้ทำประโยชน์ในที่ดิน

นางสาวโสภภาพรณ กาสมสัน สิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหา คือ ข้อมูลรายบุคคล เพื่อวิเคราะห์สภาพ ปัญหาเชิงพื้นที่ จัดทำแผนพัฒนาโดยเกษตรกร และสภาเกษตรกรในฐานะตัวแทน มีส่วนร่วมในกระบวนการ ขับเคลื่อน

มติที่ประชุม รับทราบ เห็นควรเสนอในการประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ โดยใช้สภาเกษตรกรจังหวัดสตูล เป็นแบบอย่างในการสร้างแนวทางการพัฒนาพื้นที่

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่อง สืบเนื่อง
- ไม่มี

มติที่ประชุม

พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้จัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อดำเนินการคุ้มครองและรักษาประโยชน์ของเกษตรกรสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อเพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยมาตรา ๑๑ (๓) กำหนดให้คำปรึกษาและข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกร เหมาะสมกับความมั่นคง

สิทธิเกษตรกร ถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งต่อเกษตรกร ซึ่งอาชีพเกษตรกรมีผลต่อการพัฒนาประเทศ เกษตรกรจึงควรได้รับการดูแลขั้นพื้นฐาน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตที่จะทำให้ความเป็นเกษตรกรอยู่ของเกษตรกรมีความมั่นคง รวมทั้งสามารถที่จะปกป้องคุ้มครองตนเองให้พ้นจากการถูกเอารัดเอาเปรียบได้ สามารถยกฐานะทางเศรษฐกิจและสถานะภาพทางสังคมของเกษตรกรได้

สิทธิเกษตรกร ประกอบด้วยหลักการสำคัญ ๔ ประการ ดังนี้

๑. การถือครองปัจจัยการผลิตอย่างมั่นคง

เกษตรกรต้องมีปัจจัยการผลิต อาทิ ที่ดิน เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย หรือทรัพยากรต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวพัน ให้มีการเพาะปลูกอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจัยการผลิตทั้งหลายจะต้องไม่ถูกผูกขาดไว้โดยกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรต้องซื้อปัจจัยการผลิตในราคาแพง

๒. การเข้าถึงทรัพยากรสาธารณะอย่างเพียงพอ

การดำรงอยู่ของเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นเป็นระยะเวลานาน จำเป็นต้องอาศัยฐานทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบด้วย ดิน น้ำ ป่าไม้ การเปิดโอกาสให้เกษตรกรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการบริหารทรัพยากรธรรมชาติควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ก็จะเป็นประโยชน์ต่อวิถีชีวิตเกษตรกรรม

๓. การประกันความมั่นคงในผลตอบแทน

เกษตรกรต้องการปัจจัย ๔ ในการดำรงชีพ ประกอบด้วย อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ดังนั้น ความมั่นคงในชีวิตของเกษตรกร จะต้องเป็นหลักประกันการดำรงชีพ ๒ ทาง คือ

๓.๑ การประกันโดยตรง ผ่านผลผลิตที่ตนเองผลิตได้ ไม่จำเป็นต้องขายออกไปเพื่อแลกเปลี่ยนทั้งหมด เพื่อป้องกันมิให้เกษตรกรตกอยู่ภายใต้อำนาจของกลุ่มทุน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของหนี้สิน ค่าเช่าที่ดิน และระบบเกษตรพันธสัญญา

๓.๒ การประกันทางอ้อม ผ่านการประกันรายได้จากการซื้อขายแลกเปลี่ยนผลผลิตที่เกษตรกรสร้างขึ้น เช่น มาตรการแทรกแซงของภาครัฐในรูปแบบต่าง ๆ การประกันราคาสินค้า การกำหนดปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรล่วงหน้า

๔. การรักษาวิถีการผลิตที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของตน

เป็นการเกษตรที่ต้องอาศัยการสืบทอดทางภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน สิ่งสำคัญที่ต้องรักษาไว้คือ วัฒนธรรมทางการเกษตรที่สอดคล้องกับวิถีการผลิตของคนในชุมชน เช่น ภูมิปัญญาทางการผลิต การเก็บรักษาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ รวมถึงความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

การส่งเสริมแนวคิดเรื่อง สิทธิเกษตรกร จึงเป็นแนวทางการสร้างความมั่นคงทางอาหารอีกทางหนึ่ง เพื่อเป็นการป้องกันมิให้กลุ่มทุนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามาผูกขาดปัจจัยการผลิต สภาเกษตรกรแห่งชาติ/จังหวัด ควรเป็นตัวแทนในคุ้มครองสิทธิพื้นฐาน โดยสนับสนุนให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา

ผลกระทบ และวิธีการแก้ไขปัญหา ซึ่งเกิดจากนโยบายหรือโครงการที่ภาครัฐดำเนินการ อันจะนำไปสู่การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของเกษตรกรอย่างแท้จริง

ข้อเสนอต่อที่ประชุม เพื่อโปรดพิจารณา

๑. มอบให้คณะกรรมการฯ ศึกษาทบทวนนโยบาย แผนงานหรือโครงการที่ภาครัฐ เช่น โครงการ ๙๐๑ โครงการเกษตรแปลงใหญ่ การดำเนินงาน ที่มีผลกระทบต่อเกษตรกรรายย่อย เพื่อรวบรวมจัดทำข้อเสนอ

๑. เสนอให้สมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ/จังหวัด เกษตรกรภายในจังหวัด ควรมีสิทธิด้านใดบ้าง เพื่อรวบรวมเสนอเป็นข้อมูลต่อรัฐบาล

นายประยงค์ ดอกลำไย ภารกิจของสภาฯ คือการติดตามนโยบาย และเห็นด้วยกับการศึกษาประเด็นผลกระทบด้านบวก และด้านลบอย่างไร เช่น กม.ป่าไม้ รวมถึงข้อจำกัด ที่ไม่สามารถเข้าถึงโครงการ

นายยูโซ๊ะ อาเก๊ะ สอบถามเกี่ยวกับกรณีที่ดินงอก ในเขตพื้นที่ตำบลรูสะมิแล เป็นพื้นที่ไร่ มีชาวบ้านเข้าไปปลูกสร้างที่พักบ้านเรือน อยากทราบว่าหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ ในที่ดินดังกล่าว

นายประยงค์ ดอกลำไย ให้พิจารณาจากฐานเดิมของที่ดินที่งอกออกมา ดังนี้

๑. ที่ดินมีเอกสารสิทธิ หรือไม่มีเอกสารสิทธิ
๒. สภาพพื้นที่เดิมของที่ดินที่งอก มาจากที่ดินของใคร มีสถานะเป็นอย่างไร
 - งอกมาจากทะเล กรมทรัพยากรชายฝั่ง
 - ที่สาธารณะประโยชน์ กรมที่ดิน
 - ต่อเนื่องจากที่ชายฝั่ง กรมทรัพยากรชายฝั่ง
 - ที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ (บุคคล) สามารถแจ้งขอรังวัดที่ดินเพิ่มได้

นายสวัสดิ์ สายสุภาจินะกุล กล่าวถึงการบรรจุมาระเรื่องสิทธิเกษตรกร ถือเป็นเรื่องที่ดีและเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง และมีความสอดคล้องกับมาตรา ๑๓ ตามพ.ร.บ.สภาเกษตรกรแห่งชาติ

มติที่ประชุม เห็นชอบ ให้ดำเนินการดังนี้

๑. มอบให้คณะกรรมการฯ ศึกษาทบทวนนโยบาย แผนงานหรือโครงการของภาครัฐ เช่น โครงการ ๙๐๑ โครงการเกษตรแปลงใหญ่ ฯ การดำเนินงาน ที่มีผลกระทบต่อเกษตรกรรายย่อย เพื่อรวบรวมจัดทำข้อเสนอ

๒. เสนอให้สมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ/จังหวัด เกษตรกรภายในจังหวัด ควรมีสิทธิด้านใดบ้าง เพื่อรวบรวมเสนอเป็นข้อมูลต่อรัฐบาล

ตามที่คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบแผนแม่บท เพื่อพัฒนาเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ตามที่สภาเกษตรกรแห่งชาติเสนอ โดยมอบหมายให้กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ รับแผนแม่บทฉบับดังกล่าว ไปบูรณาการร่วมกับแผนพัฒนา การเกษตรในช่วงแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ของกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ เพื่อให้นโยบายการบูรณาการในระดับพื้นที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาหนี้สิน ตามยุทธศาสตร์ที่ ๔

สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้มีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกร จังหวัด จัดเตรียมข้อมูลรายชื่อเกษตรกรที่มีหนี้สินภายในจังหวัด เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกร ที่ประสบ ปัญหา ประสานความร่วมมือสนับสนุนให้เกษตรกรได้เข้าถึงการพัฒนาอาชีพและรายได้ ตามแผนงาน/ โครงการของหน่วยงานภาครัฐ

ประกอบกับคณะกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ในการขับเคลื่อนงาน ให้ใช้แนวทางการพัฒนาการเกษตรภายใต้หลักการ “จากล่างสู่บน” โดยให้ความสำคัญ “สร้างคนและสร้างภูมิคุ้มกัน” ให้ภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นเศรษฐกิจ ฐานรากโดยใช้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความมั่นคง ในอาชีพและการดำเนินชีวิต

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเทศไทย ประชาชน สมดุล ยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

หลักการทรงงาน ๒๓ ประการ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๙)

มีกรอบแนวทางในการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑) ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งข้อมูลเบื้องต้นเอกสาร แผนที่ จากการสอบถาม ผู้เกี่ยวข้องให้ได้รายละเอียดที่ถูกต้องรวดเร็วและตรงตามความต้องการของชาวบ้าน

๒) มององค์รวม มีวิธีคิดอย่างองค์รวมหรือมองอย่างครบวงจรมองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และแนวทางแก้ไขอย่างเชื่อมโยง

๓) ไม่ยึดติดตำรา ไม่ผูกมัดติดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม

๔) ทำให้ง่าย มีการค้นคิดดัดแปลงปรับปรุงและแก้ไข

๕) เน้นการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ชาวบ้านทุกระดับร่วมแสดงความคิดเห็น

แล้วเก็บมาประมวลเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๖) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม เมื่อส่วนรวมได้รับประโยชน์ตัวของเราจะได้รับประโยชน์ด้วย

๗) ขาดทุนคือกำไร หลักการคือ “การให้” และ “การเสียสละ” เป็นการกระทำอันมีผลเป็น “กำไร” คือ ความอยู่ดีมีสุขของชาวบ้าน

๘) ความเพียร ต้องไม่ท้อและมีความมุ่งมั่นเพื่อพัฒนาบ้านเมือง

๙) เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อสร้างความเข้มแข็งหรือภูมิคุ้มกัน ทุกด้าน ซึ่งจะทำได้สามารถทำให้อยู่ได้อย่างสมดุลในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง

- ๑๐) ให้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ การเข้าใจถึงธรรมชาติจะต้องใช้ธรรมชาติแก้ไขหรือช่วยเหลือ
- ๑๑) ปลูกป่าในใจคน การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับคืนมา จะต้องปลูกจิตสำนึกให้คนรักป่าเสียก่อน
- ๑๒) ทำงานอย่างมีความสุข เป็นความสุขที่เกิดขึ้นจากการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น
- ๑๓) รู้ - รัก- สามัคคี

- **รู้** การที่จะลงมือทำสิ่งใดนั้น จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหา และรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหา
- **รัก** เมื่อเรารู้ครบถ้วนกระบวนความแล้ว จะต้องเห็นคุณค่า เกิดศรัทธา เกิดความรัก ที่จะเข้าไปลงมือปฏิบัติแก้ปัญหานั้น ๆ
- **สามัคคี** เมื่อถึงขั้นลงมือปฏิบัติจะต้องคำนึงเสมอว่าเราทำคนเดียวไม่ได้ ต้องร่วมมือร่วมใจกันสามัคคีกันเป็นหมู่คณะ จึงจะเกิดพลังในการแก้ปัญหาให้ลุกล่วงด้วยดี

๑๔) **ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด** ใช้หลักการแก้ไขปัญหาคด้วยความเรียบง่าย และประหยัด ชาวบ้านสามารถทำได้เอง หาได้ในท้องถิ่นโดยประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่มาแก้ไขปัญหาคโดยไม่ต้องลงทุนสูง หรือใช้เทคโนโลยีที่ไม่ยุ่งยาก

๑๕) **ระเบิดจากข้างใน** คือ การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนมีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาก่อน ไม่ใช่การนำความเจริญหรือบุคคลจากภายนอกเข้าไปให้ชุมชนหรือหมู่บ้านโดยที่ชาวยังไม่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

๑๖) **แก้ปัญหาจุดเล็ก** มองปัญหาในภาพรวมก่อน แต่เริ่มแก้ปัญหาจากจุดเล็ก ๆ คือ การแก้ไขปัญหาคเฉพาะหน้าที่คนมักมองข้าม

๑๗) **ทำตามลำดับขั้น** เริ่มจากสิ่งที่จำเป็นที่สุดของชาวบ้านก่อน โดยการสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกินพอใช้ ของชาวบ้านส่วนใหญ่แล้ว จึงค่อยเสริมความเจริญและเศรษฐกิจขั้นสูงโดยลำดับ

๑๘) **ใช้ธรรมปราบอธรรม** ใช้ความจริงในเรื่องความเป็นไปแห่งธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของธรรมาคมาเป็นหลักการและแนวปฏิบัติที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาคและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาวะที่ไม่ปกติเข้าสู่ระบบที่เป็นปกติ

๑๙) **การพึ่งตนเอง** การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาคเฉพาะหน้า เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งพอที่จะดำรงชีวิตได้แล้ว ขั้นต่อไปคือการพัฒนาให้สามารถอยู่ในสังคมได้ตามสภาพแวดล้อมและให้สามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด

๒๐) **พออยู่พอกิน** ให้ชาวบ้านอยู่อย่าง “พออยู่พอกิน” เสียก่อนแล้วจึงค่อยขยายขยายคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

๒๑) **ความซื่อสัตย์ สุจริต จริใจต่อกัน** เพราะความสุจริตและจริงใจนั้นแม้จะมีความรู้น้อยก็ทำประโยชน์แก่ส่วนรวมได้มากกว่า ผู้ที่รู้มากแต่ไม่มีความสุจริตไม่มีความบริสุทธิ์ใจ

๒๒) **คำนึงถึงภูมิสังคม** การพัฒนาต้องคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศสังคมวิทยา ตลอดถึงวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น

๒๓) **บริการที่จุดเดียว** เพื่อประโยชน์ต่อชาวบ้านที่จะมาใช้บริการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย โดยมีหน่วยงานราชการต่าง ๆ มาร่วมดำเนินการและบริการ ณ ที่แห่งเดียว

ทั้งนี้ หลักการทรงงาน ๒๓ ประการ ยังมีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เรื่อง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนาในที่สุด ดังนี้

การเข้าใจ เป็นการสร้างให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐาน ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทุกมิติของชุมชน ค้นหารากของปัญหาและรวบรวมองค์ความรู้ การทำความเข้าใจสภาพปัญหาาร่วมกัน

การเข้าถึง เป็นเรื่องของ การสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วม โดยมุ่งสื่อสารสร้างความเข้าใจและความมั่นใจให้ชุมชนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน รวมทั้งให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาให้มากที่สุด

การพัฒนา เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชน สร้างทีมพี่เลี้ยง การออกแบบหลักสูตร การพัฒนา การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติของชุมชน

การประยุกต์ หลักการทรงงาน กับ การบริหารจัดการแผนงาน/โครงการ

เข้าใจ	เข้าถึง	พัฒนา
๑. ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ	๑๑. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม	๒๑. ความเพียร
๒. องค์กรรวม	๑๒. ขาดทุนคือกำไร	๒๒. ทำงานอย่างมีความสุข
๓. ไม่ติดตำรา	๑๓. เศรษฐกิจพอเพียง	๒๓. รู้ รัก สามัคคี
๔. ทำให้ง่าย	๑๔. ให้ธรรมชาติ ช่วยธรรมชาติ	
๕. เน้นการมีส่วนร่วม	๑๕. ปลูกป่าในใจคน	
๖. ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด	๑๖. ใช้ธรรม ปรารถธรรม	
๗. ระเบิดจากข้างใน	๑๗. การพึ่งตนเอง	
๘. แก้ปัญหาที่จุดเล็ก	๑๘. พออยู่พอกิน	
๙. ทำตามลำดับขั้น	๑๙. ความซื่อสัตย์ สุจริต จริใจต่อกัน	
๑๐. คำนี้ถึงภูมิสังคม	๒๐. บริการที่จุดเดียว	

แผนปฏิบัติงานปีงบประมาณ ๒๕๖๑

จากแนวทางที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในการขับเคลื่อนงาน ตามแนวทางการพัฒนาการเกษตรภายใต้หลักการ “จากล่างสู่บน” “สร้างคนและสร้างภูมิคุ้มกัน” ให้ภาคเกษตรกรรม โดยใช้ **หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** เพื่อสร้างความมั่นคง ในอาชีพและการดำเนินชีวิต

สภาเกษตรกรแห่งชาติ มีหน้าที่หลักที่สำคัญ ๒ เรื่อง คือ การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาระบบเพื่อการบริหารจัดการ เพื่อให้การพัฒนาเกษตรกรรม ของสภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นไปตามนโยบายการบูรณาการอันนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ในฐานะตัวแทนเกษตรกร จึงควรส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือ เพื่อสร้างโอกาสให้เกษตรกรได้เข้าถึงแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ของหน่วยงานรัฐ ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตร ตามประเด็นยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่กำหนดไว้

แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนประจำปี ๒๕๖๑

ที่	กิจกรรม	ต.ค. - ธ.ค. ๖๐	ม.ค. - มี.ค. ๖๑	เม.ย. - มิ.ย. ๖๑	ก.ค. - ก.ย. ๖๑
๑.	<p>การเตรียมการ</p> <p>๑.๑ ประชาสัมพันธ์กิจกรรม</p> <p>๑.๒ รับเรื่องร้องเรียน/ให้คำปรึกษาแนะนำ</p> <p>๑.๓ ประสานข้อมูล จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่เป้าหมาย</p> <p>๑.๔ ตรวจสอบข้อมูล/รายบุคคล</p> <p>๑.๕ วิเคราะห์ข้อมูล/จำแนกกลุ่ม</p>				
๒.	<p>การดำเนินงาน</p> <p>๒.๑ หน่วยงาน (ฝ่ายเลขานุการ) ที่เกี่ยวข้อง ร่วมตรวจสอบข้อมูลความถูกต้อง</p> <p>๒.๒ ส่งข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการช่วยเหลือ โดยให้ระบุรายละเอียด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ที่มา (โดยย่อ) - ประเด็นปัญหา - การแก้ไข (ทางเลือก) <p>๒.๓ เสนอข้อมูลผ่านฝ่ายเลขานุการ (กษ.จ.) เพื่อนำเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณา ให้มีการจัดประชุมแบบบูรณาการ เพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหานี้สืบประกอบด้วยคณะกรรมการคณะอนุกรรมการ รวม ๓ คณะ ดังนี้</p> <p>(๑) คณะกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาหนี้สินระดับจังหวัด (เกษตรและสหกรณ์จังหวัด)</p> <p>(๒) คณะอนุกรรมการไกล่เกลี่ยประนอมหนี้ในระบบประจำจังหวัด (เจ้าหน้าที่สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิฯ)</p> <p>(๓) คณะอนุกรรมการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพการหารายได้ของลูกหนี้ในระบบประจำจังหวัด (ปลัดจังหวัด)</p> <p>ในกรณีที่จังหวัด ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ให้ใช้มติของคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการฝ่ายเลขานุการของคณะฯ จัดทำหนังสือเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด (ลงนาม)แจ้งหน่วยงาน (ส่วนกลาง) พิจารณาให้การช่วยเหลือ</p>				
๓.	<p>การติดตาม รวบรวมผลการพัฒนา รายงานผล</p> <p>๓.๑ ติดตามผลการช่วยเหลือของหน่วยงานและสถาบันการเงิน</p> <p>๓.๒ ติดตามผลการพัฒนาอาชีพ/พัฒนาทักษะ</p> <p>๓.๓ รวบรวมข้อมูลผลการพัฒนาอาชีพ</p> <p>๓.๔ จัดทำฐานข้อมูล / รวบรวมกลุ่มอาชีพ</p> <p>๓.๕ รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค แนวทางการปรับปรุงแผนงาน/โครงการ</p>				

เสนอต่อที่ประชุม เพื่อโปรดพิจารณา กรอระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติม

ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ในตารางข้างต้น เป็นการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม ในบูรณาการแผนการปฏิบัติงานของสภาเกษตรกรแห่งชาติ และหน่วยงานภาครัฐ กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑.) สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด โดยหัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด

จัดทำหนังสือ นำเรียนผู้ว่าราชการจังหวัด และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เพื่อแจ้งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ได้ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ตามที่สภาเกษตรกรแห่งชาติเสนอ โดยที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมอบหมาย ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ และไปบูรณาการร่วมกับแผนพัฒนาการเกษตร เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาทางเกษตรของไทยมีความเชื่อมโยงบูรณาการสนับสนุนซึ่งกันและกัน และนำไปสู่ภาคการเกษตรที่มีความเข้มแข็งเกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๒) การรับแผนงานสภาเกษตรกร เข้ากรอบงานตามแผนพัฒนาจังหวัด จังหวัดจะระบุให้สภาเกษตรกรจังหวัด เป็นหน่วยดำเนินการ โดยเบิกจ่ายงบประมาณ ผ่านหน่วยงานภาครัฐ (หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกิจที่เสนอ)

เนื่องจากสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ/จังหวัด มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น จึงต้องมีหน่วยงานราชการ เป็นหน่วยเบิกจ่ายงบประมาณแทน ในการดำเนินงาน จึงเป็นการบูรณาการแผนงานร่วมกัน โดยใช้กลไกของคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นหน่วยบูรณาการขับเคลื่อน ซึ่งมีระบบสั่งการแบบเบ็ดเสร็จ (Single command-SC)

นายสุพจน์ ป้อมชัย ในฐานะคณะกรรมการฯ ต้องการเห็นความชัดเจนในการปฏิบัติงาน เรื่องการแก้ไขปัญหานี้สลับในการขับเคลื่อนเรื่องนี้ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม และอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ฯ ประเด็น คือ ใครจะเป็นเจ้าภาพหลักในเรื่องนี้

ข้อเสนอ ควรกำหนดกรอบงานของคณะกรรมการฯ ให้ชัดเจน ยกตัวอย่าง เรื่องสิทธิเกษตรกร ซึ่งเป็นเรื่องของประมง หรือทรัพยากรธรรมชาติ ในทางปฏิบัติ สภาเกษตรกรแห่งชาติมีคณะกรรมการฯ ที่รับผิดชอบเป็นหลักอยู่แล้ว จึงควรมอบหมายให้คณะฯ ชุดนั้น รับผิดชอบดำเนินการฯ

นายสุรศักดิ์ วานิชกิจ กรอบงานควรเน้นเรื่องการแก้ไขปัญหา และความต้องการของเกษตรกรเป็นอันดับแรก

นายคงฤทธิ บัวบุญ กล่าวสรุปแนวทาง ได้ดังนี้

๑. แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนประจำปี ๒๕๖๑ กำหนดให้เป็นแผนปฏิบัติการในระดับจังหวัด

๒. แผนการขับเคลื่อนภารกิจ ขอทราบการจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๖๑ ก่อน

๓. กรอบงานเรื่องนี้สลับ ถือเป็นภารกิจของคณะกรรมการฯ และเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม นายอำนวยการ ปะติเส ในฐานะประธานคณะกรรมการฯ ยุทธศาสตร์และประธานคณะกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบตามภารกิจทั้ง ๒ ส่วน จึงได้ดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจดังกล่าว เพื่อสร้างแนวทางการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่

และถือว่าภารกิจดังกล่าวได้ประโยชน์กับเกษตรกรโดยตรง ดังนั้น คณะกรรมการฯ จะทำหน้าที่ติดตามผลการขับเคลื่อนในระดับจังหวัด

นางสาวโสภภาพรรณ กาสมสัน ได้กล่าวถึงการขับเคลื่อนบูรณาการหนี้สิน ภายใต้ยุทธศาสตร์แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรวม เพื่อให้เกิดการบูรณาการทำงานร่วมกัน ประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ฯ จึงได้นำภารกิจเรื่องหนี้สิน ไปดำเนินการขับเคลื่อนในระดับจังหวัด

มติที่ประชุม คณะกรรมการฯ เห็นชอบให้นำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนประจำปี ๒๕๖๑ (เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่) โดยให้นำเสนอขอความเห็นชอบต่อที่ประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อแจ้งต่อสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๒

เรื่อง อื่น ๆ

๑. สถานการณ์ความเคลื่อนไหวของกลุ่มเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูฯ

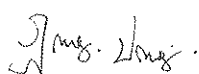
นายสุพจน์ ป้อมชัย แจ้งความเคลื่อนไหวของกลุ่มเกษตรกรซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟูฯ จะนัดประชุมเพื่อยื่นหนังสือต่อคณะกรรมการเฉพาะกิจ ในเรื่องที่คุณคณะกรรมการเฉพาะกิจจะมีการแก้ไขระเบียบและหลักเกณฑ์ในการซื้อหนี้เกษตรกร โดยจะมีการประชุมกันที่ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดบุรีรัมย์ ในวันที่ ๑๔ และ ๒๓ หรือ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๐ นี้

นายคงฤทธิ์ บัวบุญ กล่าวเสริมว่า ฝากให้ประธานสภาเกษตรกรจังหวัด แจ้งต่อสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดในเรื่องการเคลื่อนไหวของกลุ่มเกษตรกรกองทุนฟื้นฟูฯ สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด จึงไม่ควรเข้าร่วมซึ่งอาจมีผลกระทบต่อหน่วยงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ หากจะพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหา และที่มาในการจัดประชุมสมาชิกกองทุนฟื้นฟูฯ ถือเป็นเรื่องภายในด้านการบริหารจัดการ

ซึ่งคณะกรรมการเฉพาะกิจ ได้รับทราบปัญหาในการซื้อหนี้แล้ว จึงได้มีมติให้ดำเนินการยกร่าง ระเบียบการแก้ไขปัญหานี้สินสมาชิกกองทุนฟื้นฟูฯ (ใหม่) เพื่อให้กลไกการช่วยเหลือเกษตรกรซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟูฯ สามารถดำเนินงานได้ต่อไป

มติที่ประชุม

รับทราบ

(นางสาวสุริษากรณ์ ปรีชาจารย์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนอาวุโส
ผู้ประสานงาน (สกช.)
บันทึกรายงานการประชุม

(นายคงฤทธิ์ บัวบุญ)
ประธานคณะกรรมการฯ
รับรองรายงาน

